

FOTO: TOPPX2

Hvordan kan man redde et monster?

Det mest absurde i hele problematikken med af skære hajfinnerne af levende hajer, er at hajfinesuppe ikke smager af noget som helst. Hajfinner består af brusk og suppen, som kineserne betragter som en delikatesse, kunne ligeså godt være lavet på negle...

Resortet på øen Sangalaki har været lukket et par år, men nu er nye investorer kommet til. Vi sejler ind for at sige hej. Øen ligger langs med østkysten af den indonesiske del af Borneo, og gennem et par år har vi været involveret i et projekt i dette fantastiske marine område. Men denne dag er der ugler i mosen.

På indersiden af lagunen har en fiskerbåd smidt anker. Da vi sejler forbi bryder de op, og følger efter os helt ind til strandkanten. Om bord har de bøjer med sorte flag, og min indonesiske kollega fortæller mig, at de er hajfiskere.

Fiskerne tror, at vi er potentielle købere af de hajfinner, som de har liggende på ruffet. Vi benytter vi os af situationen og spørger lidt til hvor mange hajer de fanger, hvilken pris de får for finnerne – og hvor resten af hajen er? Svarene er, at antallet af hajer cirka svarer til antallet af dage de er på havet. Prisen på finnerne er fra 250-500 kroner pr. kilo, hvilket her er rigtig godt for en dag på havet for to mand. Og resten af hajen, ja, den smed de naturligvis tilbage i havet, efter at de havde skåret finnerne af.

Næste dag, da vi er på vej tilbage fra en dykkertur, finder vi en død haj uden finner i ind-

sejlingen. Størrelsen matcher fint med de finner, som fiskerne viste os.

Verdens hajbestande lider. Så godt som ingen reguleringer findes på området, og de der er, har vist sig at være enten for svage eller for vage til at have en reel effekt. Problemet er det samme i havet omkring Sangalaki. Øen er beskyttet på grund af havskildpadder, men 600 meter fra kysten er der frit slag. Forhåbentlig vil den zoneringsplan, som vi for tiden arbejder på, ændre på dette.

Men hvor mange hajer bliver der reelt fanget i verden om året? Den amerikanske fiskeriforsker, Kelly Clarke, foretog i 2006 det første fiskeri-uafhængige studie af hajfangst. Ved at bruge data fra handlen foretog hun en omregning af finnestørrelse og vægt til antallet af hele hajer. Det chokerende estimat havnede på en årlig høst af omkring 73 millioner hajer – et tal, der var tre til fire gange højere end det officielle tal fra FAO.

Hajfinnehandlen synes ingen ende at ville tage. På det kinesiske hovedland alene stiger den med omkring 5 % om året. Frygten er, at efterspørgslen vil overskride hajernes evne til at reproducere. Man vurderer eksempelvis, at den meget produktive blåhaj allerede ligger på

grænsen. Så hvordan står det så ikke til for andre og langt mindre produktive hajararter?

Og det handler ikke kun om det triste i, at verden mister disse strømlinede og smukke dyr. Det handler også om, at overfiskning af hajer – toppen af fødekæden – kan få uoverskuelige konsekvenser for bevarelsen af hele økosystemer. Et studie i Caribien har vist, at hajernes tidligere byttedyr formerer sig og slår sig på papegøjefisk. Papegøjefiskenes rolle er at holde korallerne rene, og forsvinder de, så bliver alger dominerende. Hajerne spiller en væsentlig rolle i opretholdelsen af et sundt system.

Mange organisationer har forsøgt at stoppe hajfinne-handlen, men effekten synes minimal. Også WWF har store overvejelser om hvordan det bedst gribes an. Pisk og tommelskruer eller *shame on you*-effekten syntes ikke at virke. Og hajernes blakkede ry – selv om det er uretfærdigt – er også en faktor. Min kollega i Indonesien mener således, at det bliver meget svært at få lokale til at føle noget som helst for hajer, for de er pr definition 'dyr der spiser mennesker' – og som sådan fortjener de ingen omsorg.

Så det bliver ikke en nem opgave, for hvordan redder man et uønsket monster?

WWF Verdensnaturfonden er en selvstændig dansk organisation i WWF-netværket, som arbejder verden over for at bevare natur og miljø – og for menneskers ret til et værdigt liv i et sundt miljø.

Havet er med sin mangfoldige natur og enestående arter en vigtig prioritet i WWF Verdensnaturfondens arbejde. Læs mere om WWF's arbejde på: www.wwf.dk

for a living planet®

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPPX2